

RYVÄSSIPULI - KUPITTAAN KANTA

Ryvæssipuli on perinteisesti istukkaasta viljelty kepasipulin muoto, joka jakautuu kasvunsa aikana useaksi sipuliksi. Sipulit ovat maultaan voimakkaampia kuin ruokasipulit ja niiden naatteja voi käyttää ruohosipulin tavoin. Ryvæssipulien muoto ja koko vaihtelevat. Ryvæssipulit ovat yleensä litteänpyöreitä tai pyöreitä. Suuret ryvæssipulit muistuttavat kepasipulia ja pienet salottisipulia.

Ryvæssipuli oli 1950-luvulle asti Suomen tärkein kaupallisessa viljelyssä ollut sipuli. Kuitenkin virustaudit ja sadon pienuus johtivat siihen, että ruokasipuli korvasi ryvæssipulin ammattiviljelyssä. Ryvæssipulit ovat kuitenkin nopeakasvuisempia kuin monet nykyään käytössä olevat ruokasipulilajikkeet. Siksi niitä voi viljellä hyvin myös pohjois-Suomessa. (Ryvæssipulia viljelyyn 2022.)

Palstalle 4 koeviljelyyn otettu ryvässipuli on saatu Kyllikki Vuoriselta. Hänen palstallaan tätä ryvässipulia viljeltiin 1990-luvulta arviolta vuoteen 2018 asti. Kyllikki oli saanut ryvässipulin tyttärensä Seija Helmisen työkaverilta ja se on alkujaan Rauman Vasaraisista, jossa sitä on viljelty yhtäjaksoisesti ainakin 1940-luvulta, mahdollisesti pidempäänkin. Seijan mukaan sitä pidettiin 1990-luvulla harvinaisena ja kutsuttiin jakosipuliksi.

Luonnonvarakeskus (LUKE) on tehnyt sipulille DNA-analyysin vuonna 2018 ja verrannut sitä muihin ryvässipulaineistoihin. Tämän sipulin perimä on muusta aineistosta poikkeava, ja kasvi kuuluu vaaleakuoristen ryvässipulien ryhmään. Ryvässipuli on pitkäaikaissäilytyksessä Kansallisessa ryvässipulien kokoelmassa Lukessa. Vuodesta 2019 ryvässipuli on ollut kansallisessa varmuuskokoelmassa Turussa Kuralan Kylämäen vihannesten varmuuskokoelmassa säilytyksessä.

Etusivun kuva Maarit Heinonen, Luke, takasivu Petri Pulli

